

Prenumerata „Kurjera Warszawskiego“
 wynosi w Warszawie
 rs. 4 k. 80 półrocznie rs. 8 k. 20,
 kwartalnie rs. 4 k. 10, mie-
 sięcznie k. 40; za odosłanie do
 domu dopłaca się k. 5 na miesiąc.
Numer pojedynczy w Kan-
 torze Redakcji kop. 5.
Redakcja otwarta od 11-ej
rano do 2-ej po południu.

Dziś SS. Eucharjusz i Leona.
 Sobota: S. Eleonory Panny.
 Niedziela Katedry Św. Piotra w Antiochii.
 Poniedziałek SS. Romany P. i Damazego.

KURIER WARSZAWSKI

ROK PIĘĆDZIESIĄTY CZWARTY.

Wschód słońca o godzinie 7 min. 8
 Zachód „ „ 5 20
 Długie dnia godzin 10 min. 12.
 Przybyło „ „ 2 34.

Adres Redakcji „Kurjera Warsz.“: PLAC TEATRALNY Nr 5, dom W. L. ZABŁOCKIEJ.

Wtorek: S. Macieja Apostoła.
 Środa: S. Flawiana Męczennika.
 Czwartek: S. Aleksandra Męczennika.
 Piątek: SS. Anastazji P. i Anastazego P.

Na prowincji i w Cesar-
 stwie wynosi rocznie rub. 10
 (w tem mieści się już opłata po-
 człowa za przysyłkę rs. 1 kop. 40,
 oraz za opakowanie i Ekspedycję
 rs. 1 kop. 80).
 Prenumerata przyjmuje się ro-
 cznie, półrocznie i kwartalnie.
Rekopisma nadawane do
Redakcji nie zwracają się.

— W dniu jutrzejszym, jako z kolei trzeciego dnia Wielkiego Postu, również jak i we wszystkie następne soboty, odbywać się będą Nabożeństwa passyjne w kościołach: Opieki S-go Józefa przy ulicy Krak.-Przedmieście, wprost ulicy Królewskiej i S-go Kazimierza na Nowem-Mieście.

— Jutro, w kościele S-tej Anny, na Krakowskim-Przedmieściu, o godzinie 9-tej z rana, odprawiona zostanie przed ołtarzem N. Serca Marji, uroczysta Msza Święta z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, na cześć Niepokalanego i Najśłodszego Serca Najświętszej Boga-Rodzicy Dziewicy.

— Na obiedzie, w dniu 3-go lutego, w Pałacu Zimowym, w sali Koncertowej, Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan raczył wnieść toast za zdrowie Najjaśniejszego Cesarza Austriackiego Króla Węgierskiego, w następujących wyrazach:

„Piję za zdrowie Mego Przyjaciela, Cesarza Franciszka-Józefa, Którego z radością widzimy pośród nas. W przyjaźni łączącej dla obydwóch z Cesarzem Wilhelmem i z Królową Wiktorją, upatruję najpewniejszy zakład pokoju w Europie, tak przez wszystkich pożądanego i tak dla wszystkich potrzebnego“.

Na te słowa Najjaśniejszy Cesarz Austriacki Król Węgierski raczył odpowiedzieć:

„Przejęty wdzięcznością za przyjacielskie przyjęcie, tu przeze Mnie doznane, i szczerze podzielać przekonania i uczucia, tylko co wyrażone przez Najjaśniejszego Mego Przyjaciela, piję za zdrowie Najjaśniejszego Cesarza, Najjaśniejszej Cesarzowej i całego Najdostojniejszego Domu. Niech błogosławieństwo Boskie będzie nad nimi.“ (D. W.)

—B— Na drugi swój występ gościnny na scenie warszawskiej, pan Neville tragiczny amerykański, wybrał ponurą historję królewicza Duńskiego. Wyznajemy że należeliśmy do rzędu tych którym wybór ten wydawał się ryzykownym, ze względu na refleksyjną naturę roli Hamleta, więcej niż inne wymagającą zrozumienia języka w którym bohater Szekspirowski przemawia. Obawialiśmy się, czy monologujący, choćby nawet genialnie, Hamlet, zdoła zająć publiczność dla której głębokie znaczenie myśli wypowiedzianych przez studenta z Wittenberga, z konieczności musiało być straconem. Od pierwszych scen jednak, wczorajszego przedstawienia, przekonaliśmy się że obawy nasze zupełnie były płonne.

Pan Neville nie idzie w ślad za liczną plejadą artystów, którzy *być albo nie być* uważają za kwintesjencję charakteru Hamleta. Nie kładzie on na owych filozoficznych monologach nacisku w skutek którego królewicz duński w rozumieniu wielu znakomitych nawet przedstawicieli, staje się chodzącą abstrakcją, — rozplywa się nieledwie we mgłach metafizyki. W bezpośrednim obcowaniu z Szekspirem, niespaczonym dziwaństwami komentatorów, p. Neville odszukał w Hamlecie żywego człowieka i jako żywy człowiek z ciałem i krwią, w której wszystkie ludzkie kipi namiętności, stanął przed publicznością z obliczem powłóconem melancholją mającą źródło w ludzkiej również boleści.

Tak ucielesniony i z piedestału oderwanej jakiejś spekulacji sprowadzony na ziemię „Hamlet“, przedstawia być ideą, a staje się charakterem i jako charakter ze wszystkimi powikłaniami natury pełnej żywotności, wpłata się w koło akcji tragicznej budząc zajęcie nie chorobliwym sentymentalnym marzycielstwem, ale ciągłymi sprzecznościami żywiołów składających psychiczną jego indywidualność.

To też w grze p. Neville'a wszystko jest jasne, zrozumiałe, wolne od naleciałości jakiegoś anachronicznego bajronizmu, w który nie wahano się niejednokrotnie przystrajać północną i szorstką, nieco naturę królewicza; ironja i filozofowanie wypływają tu nie z zaprawionego jadłem nienawiści *weltschmerz*, ale z szlachetnej rany serdecznej; służą raczej do usprawiedliwienia przed sumieniem, wahania i zwłoki w działaniu, aniżeli do zaspokojenia ciekawości zgłębiającej tajemnice zagadki bytu.

Nie dziwnego że Hamlet tak pojęty, staje się postacią sympatyczną i najżywsze budzącą zajęcie: wiążą go z widzami węzły ludzkie; owa melancholja ochrzczona jego imieniem znajduje oddźwięk w sercach wszyst-

kich, a każdy goręcej współczuje z kochającym i cierpiącym młodzieńcem którego fatum popycha do tragicznych katastrof, aniżeli z filozofującym mizantropem który w myśl przeciwnej szkoły artystów, przystępuje do pomszczenia ojca ze stanowiska transcendentalnego.

Pan Neville obrał sobie trudniejszą drogę, bo łatwiej to podobno Hamleta przyodziać w doktorską powagę pastora protestanckiego, aniżeli wyraźnie zarysować wszelkie pierwiastki wchodzące do skomplikowanego charakteru królewicza.

Tragik amerykański sprostał temu zadaniu ze świetnością pierwszorzędnego talentu. Miłość synowska granicząca z ubóstwieniem i przenikającą, zamiast przestachu i grozy, całą scenę z cieniem; ciche i czyste uczucie dla Ofelji, hamowane obawą aby urok jego nie wstrzymał ręki, która mordercy zadać ma cios śmiertelny; zmyślony obłęd dla jednych, piołunowa ironja dla drugich, i owo fatalne rozdwojenie duchowe z którego wynika walka między koniecznością działania, a brakiem silnej woli — wszystko powleczone kolo-rytem poetyczności, — przedstawiło się widzom w całości tak artystycznie wykończony, że zjednało panu Nevillowi tych nawet, których Otello chłodnemi pozostawił.

Przedstawienie Hamleta było dla p. Neville'a zupełnem zwycięstwem: bo jeżeli trudno jest porwać publiczność, — jeszcze trudniej przekonać, — a tragiczny amerykański przekonał ją, że jest znakomitym artystą.

Wczoraj równie jak i pierwszym razem gość dzielnie był popierany przez naszych artystów. Pani Modrzejewska nieporównana jest Ofelją, postać nieszczęśliwej kochanki królewicza jest bezwzględnie najidealniejszą i najartystyczniejszą pojętą kreacją z całego repertuaru tej wielce utalentowanej artystki. Pan Żółkowski, pan Stolpe, pani Niewiarowska i pan Wolski harmonijnie dopełniali całości.

Należy się również od nas wzmianka panu Chomińskiemu, oddającemu małą, charakterystyczną rolę grabarza z werwą i z posępnym humorem, który pierwszej scenie na cmentarzu nadaje istnie Hogartowski koloryt.

✠ Jeżeli pomoc własna nie jest czczem słowem to s. p. Józef Unger, wydawca „Tygodnika Ilustrowanego“ i „Wędrowca“, może posłużyć za wzór tych ludzi, którzy o własnych siłach wydobywszy się na wierzch, zdobyli sobie stanowisko i mienie uczciwą pracą nabyte.

S. p. Józef należał do najpopularniejszych może wydawców u nas. Nazwisko jego znane było wszystkim literatom: ze wszystkimi bowiem, bliższe albo dalsze stosunki go łączyły. Posiadał on ten wyborny instynkt wydawniczy, który od razu dozwala odgadnąć w danym czasie potrzeby i wymagania publiczności.

Na tej drodze też głównie dorabiał się on w życiu, a dorabiał się środkami, które przy jego własnej koryści, o jakiej człowiek zawsze pamiętać musi, i innym hojny pożytek przynosiły.

Słowny aż do drobiazgowości, uważał też stawianie się na słowie za główną dźwignię wszystkich przedsięwziętych czynności. W żadnym też wydawnictwie nie uczynił zawodu publiczności; wszelkich zobowiązań dotrzymywał święcie, chociażby go to na widoczną stratę miało narazić.

Ale działalność jego nie ograniczała się wyłącznie na tem, co materialną korzyść zapewnia.

S. p. Józef świadczył wiele, dawał sam nieraz popęd do użytecznych instytucji, w ofierze od siebie pierwszy grosz na nie składając. Od niego to poszła pierwsza znaczna składka na założenie tanich kuchni i na przytułki dla rekonwalescentów. On to bezinteresownie i z wyłożeniem z góry bez procentowych kosztów podjął się wydawnictwa „Dzieli Syrokomi“, z którego osiągnięty zysk zapewnił los wdowie i sierotom po zmarłym poecie pozostałym. On dał główny zasiłek do kilku stypendjów, a trudno doprawdy zliczyć ile różne instytucje dobroczynne skorzystały z jego ofiar bezpłatnego drukowania. Bóg mu świadczył hojnie, ale i on też miał ciągle rękę otwartą dla uboższych. A niewątpliwie więcej ukrytych, aniżeli jawnych jego darów wyliczyćby można.

S. p. Józef urodził się 15 Kwietnia 1817 r. roku

1841 zakupił niewielką drukarnię mieszczącą się w domu zwanym Petyskusa obok naszej Redakcji.

Od tego czasu przedsiębiorstwo to dźwigało się i rozrastało ciągle. Drukował tam dzieło „O Koperniku“. Dziś jak wiadomo drukarnia Ungra posiadając kilkadziesiąt zecerów, ogromny zapas druków i sześć machin drukarskich poruszanych motorem parowym należy do pierwszorzędnych zakładów typograficznych nie tylko już w Warszawie.

Z główniejszych wydawnictw, zmarły Józef Unger prowadził pismo periodyczne: Dziennik Warszawski, Szkice i Obrazki, Tygodnik Ilustrowany, Wędrowca, — że nie będziemy tu wyliczali mnóstwa dzieł poważnej treści, które wyszły jego nakładem.

Znany jest każdemu kalendarz ilustrowany Józefa Ungra, który zyskał już u nas ogólną popularność.

Śmierć Józefa Ungra w kole wydawców warszawskich nie miała szczerze wyrządza. Był to bowiem człowiek czynny i przedsiębiorczy wielce i umiał dobrać dobierać ludzi którzy mu dopomagali do popędu ruchu umysłowego u nas.

Nabożeństwo za spokój duszy s. p. Józefa Ungra, odbędzie się jutro o godzinie 10-tej z rana w kościele Narodzenia Najświętszej Marji Panny przy ulicy Leszno, zaś wyprowadzenie zwłok jego nastąpi pojutrze (w Niedzielę), o godzinie 3-ciej po południu, z tegoż kościoła na cmentarz powązkowski.

Wiadomości miejscowe.

— Wiadomo jakie zajęcie budziły w publiczności czytającej, artykuły Antoniego Edwarda Odyńca opisujące stosunki jego z Mickiewiczem i zawierające wiele nieznanych szczegółów z życia naszego genialnego poety. I nie dziwić się temu, publiczność czytająca, przywiązuje słuszenie wielką wagę do wszelkich przejęć, choćby tylko czysto domowy charakter noszących, jakim ulegali ci, którzy stanowią chwałę naszego społeczeństwa.

Obecnie przybywa nam pod tym względem nowy i ważny przyczynek.

Wyszła w Paryżu korespondencja Adama Mickiewicza w dwóch tomach na welinie, ozdobiona podobizną pisma poety i stalorytami.

Księgarnia pp. Gebethnera i Wolfa w skutek umowy z rodziną po zmarłym poecie pozostała otrzymała prawo wyłącznej sprzedaży tej korespondencji w Cesarstwie i Królestwie: egzemplarze wkrótce nadejdą.

— Wczorajszy wieczór dwu-tygodniowy w Towarzystwie Muzycznym, był dość liczny, zapewne z powodu rozpoczętych właśnie wyborów na członków komitetu i komisji rewizyjnej.

Jeden z najpiękniejszych kwartetów Mendelssohna-Bartholdy (C major) na 2 skrzypiec altówkę i wiolonczellę odegrali pp. Górski, Stiller, Liebrech i Thalgrün.

Dawno już nie pamiętamy równie wybornego wykonania tego rodzaju utworu.

Zgodność grających, a przytem w wysokim stopniu cieniowanie, dowodzące zrozumienia ducha kompozycji, tak były uderzające, że publiczność po każdej części kwartetu, a szczególnie po trzeciej kilkakrotnie nagradzała artystów ogólnemi oklaskami.

Resztę programu wypełnili p. Saenger odegraniem kilku kompozycji fortepianowych: Bacha, Haesslera, Chopina, Schumanna i Liszta a pan Wasilewski odśpiewaniem trzech kompozycji Moniuszki, Komorowskiego i Nowakowskiego.

Tę ostatnią musiał p. W. na ogólne żądanie powtórzyć. W ogóle program wieczoru nie był ani bogaty ani urozmaicony, ale za to odznaczał się dobrem wykonaniem.

— W Sieradzu mają się odbywać od dnia 22 lutego b. r., w każdą niedzielę, wyjąwszy Wielkiej Nocy i Niedzieli Przewodniej, odczyty publiczne na dochód zakładów dobroczynnych powiatu sieradzkiego. Odczyt pierwszy ma mieć pan Edward Prądzynski, p. t.: „Odpowiedź na zarzuty przeciwko równouprawnieniu kobiety.“

— W Lublinie w teatrze miejscowym ma być przedstawionym pierwszy akt Halki i komedja: Czarne Djabły. — Pan Filleborn (drugi) debiutował z powodzeniem w operetce: Flis.

— Naznaczony na sobotę, dnia 21 b. m., drugi od-

czyt Dra Meding, w Towarzystwie Harmonia, z powodu nieprzewidzianych okoliczności, odłożony zostaje na później.

— Panna Wanda Urbanowicz, artystka teatru krakowskiego, przybyła na dni kilka do Warszawy.

— Pani Dowiakowska, primadonna naszej opery, powróci ze Lwowa do Warszawy, na prima aprilis, to jest dnia 1-go kwietnia.

— W restauracjach i cukierniach drugorzędnych panuje niezmierzony nieusprawiedliwiony lekceważenie zdrowia uczeszczaćcych tam gości. Większa część właścicieli tych zakładów przez oszczędność w czasie zimy trzyma swe mieszkania zupełnie nieopalone lub też ogrzewa je bardzo oszczędnie. Temperatura niewiele się tam różni od temperatury na dworze i gość wstępny do cukierni na gazetę lub herbatę z powodu zimna zmuszonym jest pozostać w zwierzchnim okryciu. Jeśli wypadło mu dłużej pozostać a następnie wyjść na mroźne powietrze podlega nadzwyczaj łatwemu zaziębieniu do którego się przesiedzenie w futrze lub paltocie w mieszkaniu nie mało przyczyniło.

Narzekają też na to goście, lecz naturalnie, bezskutecznie, chociaż mają zupełne prawo wymagać by się słusznym ich skargom stało zadość, nie tylko bowiem o swoje zdrowie dbać należy, ale nie godzi się i cudzego lekceważyć.

— Domy budowane na Nalewkach i przy ulicy Franciszkańskiej, różnią się wielce od budowli w innych częściach miasta.

Są to małe miasteczka.

Oficyny dwupiętrowe nie rzadko przez całą długość, po obu stronach dziedzińców ciągnące się, tworzą całe wewnętrzne ulice prowadzące z Nalewek lub ku ulicy Dzikiej, albo ku Wołowej i Franciszkańskiej.

Długość tych uliczek, odpowiada długości części ulicy Gęsiej, lub części ulicy Franciszkańskiej.

Oprócz bocznych oficyn są i poprzeczne, w kształcie pięknich pałaców zbudowane.

Dzielnica ta obejmuje 6 hoteli lub zajazdów, i tak, pod Nrem 2285 (25), hotel: Hamburski; pod Nrem 2240A (9) Wrocławski; pod Nr 2246 (21) Londyński; zaś pod Nr 2241 (11) zajazd: Berliński; pod Nr 2245 (19) Augustowski; pod Nr 2247C (5) Grodzieński.

Strony pomienione zabudowywują się silnie wewnątrz; wspomniemy tu o większych oficynach:

Pod Nrem 2251A (35) u p. Goldflusa pałacyk dwupiętrowy z oficynami takimiż; pod Nr 2260 (16) oficyna u p. Przepiórki; i pod Nr 2243 (15) u p. Zelinckera oficyna i t. p.

— W liczbie amelioracji corocznie w Kaliszu dokonywanych, w roku bieżącym między innymi figuruje: wybrukowanie ulicy Szewskiej, kończącej miasto po za placem Śgo Mikołaja, wyprowadzenie nowej ulicy z Alei Józefiny ku przedmieściu Ciaszki i zbudowanie mostu dla pieszych przez stare koryto Prozny, na drodze od parku do więzienia. (Kaliszanin.)

— Słyszeliśmy w tych dniach o dość pociesznym dowodzie gorliwości w pełnieniu obowiązków.

Jeden z prowincjonalnych adwokatów wydał się z miejsca swego zamieszkania na czas świąteczny. Wyjeżdżając zapowiedział swemu dependenci, aby korespondencję nadchodzącą z zagranicy, gdzie bawił właśnie jeden z ważniejszych jego klientów, natychmiast odsyłał mu do Warszawy pod wskazanym adresem. Minęły jednak święta, bawiący na urlopie adwokat nie otrzymał żadnego oczekiwanego listu i właśnie zabierał się już z powrotem do domu kiedy ostatniego wieczoru odmykają się drzwi mieszkania i ukazuje się w nich zadyszany dependent.

— A pan co tu robisz? — pyta zdziwiony tym widokiem pryncypał.

— Panie adwokat, oto właśnie wczoraj nadszedł list z Wenecji do Pana Adwokata adresowany. Sądziłem, że lepiej uczynię sam go panu przywożąc niżeli przesyłać pocztą.

Cóż było robić Adwokat rozłamał pieczętkę koperty i znalazł wewnątrz list z noworocznym życzeniem przez jednego ze znajomych nadesłany.

Powinszowanie to kosztowało tedy adwokata ni mniej ni więcej jak dziesięć rubli, które sobie dependent za koszt podróży polikwidował.

— Truflę jako przysmak pańskich stołów po raz pierwszy spotykamy w XVII wieku, wówczas jednak taką jeszcze były rzadkością, że deputacja stanów węgierskich komenderującemu w Węgrzech za cesarza Leopolda i generałowi hr. Jakóbowi Lisle złożyła talerz tych grzybów w darze.

— Na drodze żelaznej Petersbursko-Warszawskiej na 1,041 wiorście, w dniu 16 lutego, pociąg pasażerski wychodzący z Warszawy o godz. 10¹/₂, wieczorem, zabił przechodzącą przez linję włóściankę Franciszkę Nowicką, czasowo mieszkającą w Żąbkach, a pochodzącą z gminy Brudno.

— Pięć kołnierzyków i sześć par rękawków, znalezionych na ulicy Bednarskiej, za udowodnieniem odebrać można w Redakcji „Kurjera Warszawskiego“.

— Zakład Rękodzielniczy dla kobiet zawiązkowany jest bardzo ostreimi przepisami, których się ściśle trzyma. Lecz to wcale nie przeszkadza mu do bezustannego dalszego rozwoju, bo rozsądny rygor jest duszą wszelkiego postępu — chociaż pewnej damie uprzykrzył się po dwóch lekcjach. — E. R. L.

— **Styczeń** r. b. był nie pogodny, wilgotny i przeszło o 5 stopni cieplejszy niż w stanie normalnym. Średnia jego temperatura jest —0,97 C. czyli 0,77 R., gdy w stanie normalnym jest —3,77° R. Maximum temperatury było 4 d. 21 —7,4° C. Minimum d. 11 i 12 —11,8° C., czyli —9,44° R. Pierwsze 12 dni i ostatnie 4 były zimne, to jest termometr utrzymywał się w nich niżej 0. Przeciwnie środkowe dni miesiąca, osobliwie 19, 20, 21 były tak ciepłe, iż temperatura ich średnia dochodziła 5°, t. j. taak, jaka w kwietniu panować zwykła. Deszcze częstsze były niż śniegi, w ogóle jednak wody spadło tylko na 12 milim. wys. t. j. mniej niż połowa tej ilości jaka zwykle w tym miesiącu spada. Dni pogodnych nie było wcale, na pół pogodnych 7, pochmurnych 24, dni deszczu 6, śniegu 5, mgły 5, wiatrów silnych 4. Wiatry panujące: w pierwszej połowie miesiąca południowy i południowo-wschodni; w drugiej zachodni.

Dnia 12 Wisła stanęła; ale w parę dni potem skutkiem ciepła i deszczów, lody ruszyły.

Wiadomości z Cesarstwa.

— O dorocznym zjeździe, czyli tak zwanych kontraktach w Kijowie, piszą do „Gaz. War.“ że z dawnej wielkości, z dawnego ruchu tylko cień pozostał. Dawniej była to chwila dorocznych terminów, wszelkiego rodzaju rozrachunków i rozmaitych transakcji, które nie mało przynosiły korzyści rządowi i miastu, pierwszemu z wpływających do skarbu „poszlin“, miastu przez zjazd właścicieli w 3-ch gubernij ze swojemi rodzinami etc. Dosyć było widzieć, jak już w połowie stycznia ulice zawałone były koszwami furami, wiozącymi w asystencji dworskich kozaków, w beczułkach złoto i srebro ze znaczniejszych majątków sianiami; ciągnęły się w nieprzerwanym kilkowiorstwym łańcuchu rozmaitego rodzaju landary, bryczki, furgony lub sanie, jak gdyby w jakiej uroczystej procesji.

Obecnie podobne obrazy należą do legend; wprowadzona cywilizacja wykluczyła z obiegu metal, ten marny kruszec, zastępując go ładnemi papierkami, dającami możność całe swe mienie ukryć w leciutkim pugłaresie. Wielkich właścicieli, jakimi byli Potoccy, Rzewuscy, Młodeccy i inni, zastąpili dziś wielcy motorowie przemysłu cukrowniczego, pp. Jenni, Bekersy, Horowitze, Brodscy et consortes, i owe znakomite kontrakty zeszyły na stopę zwyczajnego jarmarku, w którym dzieci Izraela jako najczynniejsze z całej ludności, są panami pozycji. Następnie jeżeli się zbiegnie, jak to mówią, kupa ludzi, na jakich 3—4 dni, to rzecz cała ogranicza się na wyjaśnieniu czyjejs upadłości, lub na zawiązaniu kilku cukrownianych akcyjnych przedsięwzięć, nakoniec zrealizowaniu dywidendy.

Dosyć powiedzieć, że dziś 11 lutego, a wyjąwszy kupców z towarami któremi Królestwo coraz więcej zaczyna nas zasilac, niema jeszcze najmniejszego jarmarkowego ruchu. Z tem wszystkiem restauracje, hotele, a nawet rymarz z Lublina, z rozmaitego rodzaju uprzedzą, mogą być pewni powodzenia. Co będzie z innymi interesami, trudno przewidzieć. Bo jak wiadomo duszą obecnie całego pieniężnego ruchu jest cukrownictwo, które jakkolwiek z początku masę obywatelstwa skutkiem niedolności i braku kredytu wypuściło na świat z torbami, wszakże ci co na ich gruntach osiedli, porobili ogromne fortuny; szkoda tylko że takowe dostały się przybyłcom a nie tuziemcom. Znamy takich co przed 15-tu laty z jednym dziesiątkiem tysięcy rubli, lecz ze świadomością rzeczy rzucili się na znaczną entrepryzę cukrownianą, a dziś śmiało ich można rachować nie mniej niż po miljonie rubli. Wprawdzie właściciel obowiązawszy się dostarczasz buraki runął, ale kompanja najświetniej w kraju poprowadziła swoje interesa.

— Jeszcze w roku 1869 w Petersburgu specjalnie ustanowiony komitet roztrząsał kwestję przekazów pieniężnych na pocztach na wzór zagraniczny. Rozwiązanie wypadło na niekorzyść przekazów ze względu na trudność zastosowania tego systemu we wszystkich miejscach oraz w skutek powiększonej ztąd manipulacji formalnościowej. Obecnie kwestja ta wznowiona poszła pod rozpoznanie właściwych ministerjów.

— Dnia 1 b. m. otwartą została bezpośrednia komunikacja towarowa na drodze żelaznej Brzesko-Grajewskiej i Moskiewsko-Brzeskiej z drogą południową pruską przez Orzeł, Grajewo i Królewiec.

+ Jutro, jako w rocznicę śmierci s. p. Salomei Chwalibóg, odbędzie się żałobna Wotywa za spokój jej duszy o godzinie 10¹/₂ z rana, w kościele Panny Marii na Nowem-Mieście; na którą pozostała siostra Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza. —2114—

+ Jutro, o godzinie 9tej, w kościele powązkowskim, odprawioną zostanie Wotywa za spokój duszy s. p. Salomei Franciszki Krzyżanowskiej, a to z legatu przez niedy Józefa Krzyżanowskiego uczynionego, o czem

Nadzór Cmentarza interesowanych niniejszem zawiadamia. —2124—

+ W dniu 11 (23) b. m., w poniedziałek, jako w pierwszą rocznicę śmierci spoczywającego w Bogu generała Teodora Tuchołka, odbędzie się żałobne Nabożeństwo w Katedrze Prawosławnej o godzinie 11tej z rana; na które pozostała wdowa, wraz z synami Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza.

+ Jutro, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci nieodżałowanego i ukochanego jedynego syna naszego s. p. Wiktora Noakowskiego, odbędzie się Nabożeństwo żałobne o godzinie 10tej z rana, w kościele Śtej Anny na Krakowskim-Przedmieściu; na które strokani rodzice, wraz z siostrą i synową, zapraszają Krewnych Przyjaciół, Kolegów i Znajomych. —2107—

+ Jutro, o godzinie 11tej z rana, odbędzie się żałobna Wotywa, za duszę s. p. Piotra Sołtykiewicza Anny z Krygierów Sołtykiewiczowej, w kościele Śg. Antoniego, przy ulicy Senatorskiej; na którą pozostałe dzieci zapraszają. —2103—

Zarząd Stowarzyszenia Spożywczego „Merkury“

W dniu 1 Marca r. b. o godzinie 10 z rana w sali Towarzystwa Dobroczynności odbędzie się zwyczajne półroczne Ogólne Zebranie Członków Stowarzyszenia „Merkury“, na które Zarząd zaprasza Stowarzyszonych.

Wchodzący do sali posiedzeń obowiązani będą okazać książeczkę udziałową lub kwit z wniesionej opłaty. Dyrektor Valentin d'Hauterive, Sekretarz Wiktor Magnus. —2129—

— **Częstochowa.**—W numerze 27 „Wieku“, autor w kilku swoich słowach o malarstwie w Częstochowie, chlubną czyni wzmiankę o p. Lux, jako jednym zdolniejszym malarzu, kopijście Cudownego Obrazu Matki Boskiej na Jasnej Górze. Autor pisząc to, zapewne nie wiedział jeszcze, iż wspomniany przez niego Teofil Lux w dniu 13 listopada 1873 roku, z powszechnym żalem, pozostawiwszy liczną rodzinę w 47 roku życia, przeniósł się do wieczności. Był to człowiek prawy, pracowity i zdolny w swoim zawodzie, a jako starszy zgromadzenia, pragnął we wszystkich pracach kolegów i podwładnych swoich widzieć sumienne i dokładne ze znajomością sztuki wykonanie. Liczne też zgromadzenie się na pogrzeb s. p. Luxa, było dowodem tego ogólnego szacunku, jaki zmarły potrafił sobie zjednać, a piękny i ukladny przebieg życia jego, wygłoszony nad grobem przez znanego z wymowy kaznodziejskiej W. J.Ks. Konstantego Bieńskiego, najlepszym był hołdem dla wcześniej zgasłego s. p. Teofila. M. —2137—

Dyrekcja Drog Żelaznych

Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej.

Od dnia 8 (20) lutego r. b. otwartą zostanie bezpośrednia komunikacja pomiędzy stacjami drogi Koszycko-Oderbergskiej: Cieszyn, Ruttki, Koszyce, stacjami drogi Rządowej Węgierskiej: Lesoncz, Erlau (Eger), Hatvan, Steinbruch (Kőbánya), Buda-Peszt, Szolnok (transito), a stacjami: Sosnowce, Warszawa, Łódź, Terespol, Brześć Litewski, Mińsk, Smoleńsk, Wiazma, Moskwa, Białystok, Wilno, Kowno, Dynaburg, Ostrów, Psków, Petersburg i Ryga.

Obowiązująca obecnie taryfa dla przewozu wina z Koszyc do Warszawy i Łodzi, z dniem 19 listopada (1 grudnia) 1872 roku znosi się.

Warszawa, dnia 2 (14) lutego 1874 roku.

(1—1) —2113—

Kronika Zagraniczna.

× Dnia 6go b. m., we wsi Rojewie, w W. Ks. Poznańskim, po krótkiej a ciężkiej słabości, zakończyła światobliwy żywot Brygida z Junskich Szczepkowska, przeżywszy lat 70. —2121—

× We Lwowie w ciągu sześciu dni pochowano aż trzech księgarzy weteranów, Jana Jelenia, Gregowicza i Malehera. Wszyscy trzej byli najstarsi wiekiem z księgarzy Galicyjskich. W styczniu zmarł tam także jeden z najstarszych księgarzy Igel.

× W Galicji, w podkarpackiej części, przy eksploatacji nafty, pracuje 6,000 robotników i 150 urzędników. W ciągu r. z., wydobyto 16,000,000 garncy nafty, reprezentującej kapitał 5 milionów guldenów.

× W Londynie Towarzystwo Biblijne wydało nową edycję w przekładzie polskim: Cztery ewangelje i Dzieje apostołskie.

× W Odeonie, w Paryżu, przygotowują sztukę, którą razem napisali w r. 1853 Dumas ojciec i syn. Sztuka ta nosi tytuł: „La jeunesse de Louis XIV.“ Cenzura cesarstwa nie pozwalała na jej przedstawianie z przyczyny aluzji do rozwiązłego życia na dworze Napoleona.

× Jeden z arcy-książąt austriackich poślubić ma najstarszą córkę króla Leopolda II-go, belgijskiego, księżnę Ludwikę, urodzoną w r. 1858.

Przegląd Polityczny.

Dziennik wiedeński „Tages-press“ rozpuścił wiadomość, że przedmiotem zjazdu petersburskiego jest ułożenie zasad przymierza celnego, do którego by weszły Austria, Rumunia i Serbja. „Lloyd“ pieszteński nazwał tę wiadomość bezasadną. Dzienniki w duchu niemieckim redagowane, ganią ostro znany artykuł „J. des debats.“ „N. prassa wolna“ (czytaj zaprzeczająca giełdowiczom), największy dziennik niemiecki, nie może przebaczyć artykule wyrażenia zastawianego do Austrii: „wymancypuje się z pod wpływu Prus.“ Co tu za wpływ i jakim prawem mówić można o emancypacji? Podobnie zapytuje „G. Kolońska“ w umyslnym wypracowaniu, w rubryce wielkich artykułów umieszczonym. Żaden z tych dzienników nie o ciążył takim Prus zorganizowanych w cesarstwo niemieckie na Austrię nie słyszał. Błoga naiwność! Na poparcie występuje cały centralizm od r. 1872 rozpływający się w Austrii, a po za tym centralizmem jak na polu społecznym ukrywa się demagogia, tak na polu politycznym nieuniknione jest panowanie pruskie. Oba teaty centralistyczne mające rozburzyć Austrię, czemu są jeśli nie objawem ciężenia Prus i podjętej przez nie idei pangermańskiej — na Austrię?

„G. Kolońska“ potępiając ową emancypację o jakiej mówią „Debats“ posuwa się do nazwania całego artykułu elukabracją kancelarii Andrassego. Taką samą elukabracją ma być artykuł „Allg. Ztg.“ we wtorek podany w streszczeniu. Dość więc śmiało odpiara „G. Kolońska“ podejrzenie z samej osnowy artykułu nasuwające się że autorem rozprawki w „Allg. Ztg.“ jest zupełnie kto inny nie Andrassy i że tego ukrywającego się autora niezbyt daleko od kancelarii księcia-kancelarza niemieckiego szukać należy. Manewr może być zręcznym dla Niemców, a lenikogo nie wywieździe w pole po za granicami cesarstwa niemieckiego, gdzie jak wiadomo dziś wszystko kraje się podług jednej wspólnej miary. Oba dzienniki stojące do siebie w antagonizmie pozornym w istocie działają w zupełnym porozumieniu. Oba artykuły wyniknęły z natężnienia kancelarii berlińskiej; oba do jednego zmierzają celu.

W artykule „A. Ztg.“ nie obwiano wcale w bawelnej kwestji cywilizacyjnej jaką mają Niemcy do rozwiązania nad górnym Dunajem. Ta kwestja cywilizacyjna jest bardzo prosta, ale na teraz jeszcze mocno kompromitująca tych którzy ją w niecierpliwości swej podnieść pragną. Jeżeli tylko zdobycze poczynione na Francji pozostaną przy Niemcach koniecznym następstwem tego trwałego, odwetem żadnym niezagrożonego już już posiadania będzie medyatyzacja ksiąząt niemieckich, posiadających już za ledwie dzisiaj cieniutki udział. Panujący zwłaszcza w południowych Niemczech będą mieli przed sobą nieuchronną konieczność wczesnego usunięcia się lub zdania o jutro, jeśli nie zechcą dzieciom swoim dawać losu wydziedziczonych. Sami może jeszcze tego losu doznają. Obawy dzienników niemieckich obudzone przez zjazd w Petersburgu są tylko wypływem instynktowym że tak powiemy, tej teoretycznej logiki dziejowej, której urzeczywistnieniem się w praktyce będzie niedalekie już wyrugowanie wszystkich ksiąząt i stworzenie jednoci niemieckiej zupełnej, na ostatecznym najwyższym jej szczelu.

Dzienniki niemieckie tę logikę przeczuwają i chciałyby jej wstęp do umysłów i na rady polityczne poza granicami Niemiec zatamować. Niechęć ich do Austrii jest uderzająca. Znany nam już artykuł „Allg. Ztg.“ pomiata Austrię. Niewiele lepiej obchodzi się z nią blady zresztą, charakteru pozbawiony artykuł „Kölnische Ztg.“

„G. Kolońska“ rozczuła się naraz nad losem Turcji i wprost przeciwnie niż jej pomocnica „Allg. Ztg.“ jako dogmat stawia utrzymanie niepodległości półksiężyca. Ta czułość jest tylko objawem nieprzyjaźni do Austrii. Dziennik ostrzeża to państwo przed niebezpieczeństwami wdawania się w rozwiązywanie kwestji wschodniej: oto Austria znajduje się w kole zaklętem i sama sobie przepaść wykopie. Rada dla Austrii, aby się od działania wstrzymała ma takąż wartość jak i miłość dla Turcji, niespodziewana nieprzewidziana w dzienniku od lat 2 popierającym politykę księcia kancelarza.

Dzienniki w ogóle zgadzają się na to, że kwestja wschodnia stanowi przedmiot narad Andrassego. Niektórzy politycy dopatrują już związek między zjazdem a nową zmianą ministerjalną w Turcji. Telegraf z Konstantynopola uważa sobie za obowiązek uspokoić Europę, że zmiana wielkiego Wezyra nie wpłynie bynajmniej na kierunek polityki zagranicznej państwa Otomańskiego. Donoszą także, że Turcja byłaby teraz skłonna do załatwienia raz na zawsze kwestji Zwornika i innych spornych z Serbią i Rumunią.

Dzienniki francuskie wpatryjotycznej stroności swojej dołączają do przedmiotów konferencji i utorowanie drogi do przymierza Rosji Austrii i Francji. Jestto niekosztujące galopowanie po arenie cierpliwym

piaskiem usypanej. O przymierzu z Francją mówić niepodobna. Niema przymierzy naturalnych.

Każde przymierze może być lub nie być i niezależnie od wspólności interesów ale od wspólnego jednobrzmiącego ich uznania. Dzienniki francuskie tyle wszakże mają słuszności w swoim poglądzie, że w działalności Andrassego w ogóle widzą pewną reakcję przeciwko Prusom. Czy w interesie Francji? To rzecz bardzo wątpliwa. Raczej w interesie dynastji niemieckich.

„Times“ mówi że poczwórne przymierze Rosji, Austrii, Prus i Anglii, nie mogłoby być nigdy o ileby się Anglii dotyczyło skierowane przeciwko Francuzom. Organ City londyńskiej przymierze pojmując jako zespolenie się w interesie pokoju i do takiego tylko Anglija przystąpićby mogła. O kwestji wschodniej wcale nie wspomina. Kwestja ta niemną jest Anglikom.

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

N. Cesarz Wszech Rosji według telegramu „Timesa“ ma dnia 1-go maja zawitać do Anglii:

W Atenach walka z rządem rozpoczęła się przy wyborach prezydującego w sejmie. Opozycja przeprowadziła swego kandydata Zaimisa 87 głosami przeciwko kandydatowi rządowemu który otrzymał o 16 głosów mniej.

Holendrzy donoszą z Aczynu, że na miejsce zmarłego sultana radzowie malajscy wybrali 9-letniego jego synowca przydając mu do boku radę regencyjną z 4 członków. Malajczycy zbroją się do dalszej walki. W Meklemburgji wbrew obawom jakie wyrodziła postawa komitetu rycerstwa w obec projektu konstytucji wniesionego przez rząd, na posiedzeniu d. 17 b. m. reprezentanci sejmowi *in pleno* w dwóch odrębnych stanach wiejskim i rycerskim potępił uchwałę oporną komitetu i przez to samo zapewnił utrzymanie się co najmniej projektowi rządowemu, a bardzo być może jeszcze, iż nawet granice tego projektu przekroczy. Charakterystycznym jest głosowanie w łonie samego rycerstwa. Na 270 głosujących w kole rycerskiem 161 oświadczyło się przeciwko opozycyjnej uchwale komitetu. Nieliczne grono wiejskie przedstawiło w głosowaniu stosunek 27 za projektem do 7 przeciwko projektowi. Dep. Praetorius zażądał utrzymania organizacji stanowej: landszafta odrzuciła żądanie. Pierwsze więc lody przełamane i czekać należy na dalsze postępy.

Położenie wojenne na Kubie może się korzystnie zmienić dla Hiszpanów, jeśli sprawdzi się wiadomość zawarta w telegramie z New-Yorku d. 17 b. m. wieczorem. Telegram ten opiewa, że w środku wyspy a więc w okolicy, którą przeszedł zwycięzko dowódca powstańców Gomez (ob. wcz. Przegląd polityczny) wojska hiszpańskie pod wodzą Basconesa starły się z powstańcami dowodzonymi przez margrabiego Santa Lucía. Wojska rządowe znajdowały się w mniejszości, ale jako regularne, dobrze zorganizowane odniosły zwycięstwo nad bitnymi lecz praktycznie źle spojęnymi powstańcami. Walczyło 3,000 ludzi przeciwko 5,000. Bój trwał 7 godzin, musiał być bardzo zaciętym skoro Hiszpanie przynajmniej do straty 50 zabitych i 180 ranionych.

Generałowie Moriones i Primo Rivera połączyli się w miejscowości, która w połowie stycznia już posłużyć miała za widowie do walnej rozprawy z karlistami, i teraz wreszcie istotnie za taką widowie posłuży. Telegram z Saint Jeand Luze donosi pod dniem 17 b. m. że obaj generałowie zajęli Castro Urdiales i wzgórze na około Sommorrostro (nad samem morzem). Karliści wystąpili przeciwko nim w sile 20 bataljonów wojska rządowe liczą podobno 16,000 ludzi. Stosunek sił nie jest zbyt pomyślny dla Karla VII.

Gladstone dnia 17 otrzymał uwolnienie od sterowania nawa państwową Anglii; na dowód szczególniejszej życzliwości królowa zaprosiła go do siebie na obiad, w dziejach etykiety angielskiej wypadek ten bardzo rzadki. Dizraeli na 18 wezwany został do Windsoru. Jego lista gabinetowa jest już prawie w zupełności sformowana. Donoszą o licznych nominacjach do Izby lordów. Między innymi ma otrzymać parostwo Fortescue, który przepadł na wyborach a należał do rządu.

Serrano nie czeka zmożenia karlistów, aby plebiscyt nad przysięgą formą państwa zarządzić, ale teraz już z myślą tą się nosi i bardzo ją mile wita w dziennikach. Sfery rządowe zaczynają już agitować na rzecz głosowania zapowiedzianego zaraz po zamachu stanu. Głównie Martos, były minister Zorilli, popiera jak najprędzkie wyjście z tymczasowości. Według „Norda“, głosowanie niczego by w gruncie rzeczy nie zmieniło, Serrano pozostałby prezydentem tak jak jest; radykałiści zatrzymaliby przy sobie władzę, którą już teraz posiadają. Dla powagi podzieliliby ją tylko z Castelar. Serrano otrzymałby upoważnienie do rządzenia Hiszpanją przez lat 10, a może nawet dożywotnie, w charakterze prezydenta rzeczypospolitej. Urządzo-

noby więc rzeczpospolitą na lat dziesięć lub dłużej. A potem? A raczej przedtem? Bo trudno przypuścić aby się stan rzeczy projektowany przez lat 10 utrzymał. Rzeczpospolita z Serranem i radykalistami monarchicznymi koniecznie w monarchję zamienić się będzie musiała. Liczne dynastje europejskie, jeśli już nie hohenzollerska, dostarczą kandydatów do tronu i Serrano o tyle trzymać się będzie o ile zdoła zastąpić króla.

Dziennik „Nord“ czuje się w prawie do oświadczenia, że generał Pavia niechętny w ogóle Martosowi, wcale planów plebiscytu i ukonsolidowania stosunków publicznych pod tarczą Serrana i radykalistów nie podziela. Usunięcie się jego na stronę po dniach zamachu jest tylko pozorem. Generał czuwa nad sterem nawy, nie zrzekł się bynajmniej swego wpływu, raz go już okazał gdy chodziło o poskromienie ambicji Martosa, i jak umiał zrobić prynciamiento za dzisiejszym rządem, tak będzie umiał zrobić je przeciwko niemu.

„Norddeutsche Allg. Ztg.“ chce podnieść swój splendor przez polemikę z dziennikiem francuskim „Assemblée nationale“ w kwestji, która pośrednio tylko bardzo pośrednio interesowaćby powinna Prussy. Jej artykuł o którym donosił wczoraj telegraf jest formalną rozprawą. Głosy trąb mają zagłuszyć wcale nie dwuznaczny wyrok jaki wydaje opinja niepodległa w Niemczech i Europie o kampanji oratorsko-gazeciarskiej księcia kancelarza przeciwko Lamarmorze. Po ostatnim liście generała włoskiego w Berlinie zupełne milczenie. Na dobitkę złego „Voce della verita“ dziennik niecierpiący przez Niemców berlińskich wykazuje fałsz w danych podanych przez Usedom. Nie 17-go ale 12-go datowaną jest wiadoma depesza, miał więc poseł czas do dnia 17-go czerwca przesłać ją Bismarckowi dla stosownej zmiany. Depesza istotnie wręczona została za wiedzą p. Bismarcka a nie „bez jego wiedzy“ jak chce p. Usedom podmiotowany przez księcia kancelarza i powołna jego ofiara. List samego pana Usedom do Lamarmory stanowi tu dowód niezbity kompromitujący. Na czele tego listu znajdowały się słowa: „P. Bismarck poleca mi załączyć Waszej Excellencei i t. d.“ — Zatem p. Bismarck musiał wiedzieć co poleca i zrewolucjonizowanie Węgrów przeciwko Austrii brał na swoją odpowiedzialność. Prawdy wykryte przez Lamarmorę nie miały przyczynić się do obecnego ozębienia stosunków dworu berlińskiego z wiedeńskim.

Onegdajsze rozprawy w Izbie sejmowej cesarstwa niemieckiego były zajmujące z powodu wystąpienia Lotaryńczyków ale zarazem stwierdziły one niemoc i jałowość opozycji Niemców oderwanych od Francji. — Teütsch występując z protestacją przeciwko zaborowi nie znalazł poparcia nawet u własnych rodaków ani przy rozprawach ani przy głosowaniu. Deputowani alzaccy stanęli po stronie biskupa Raesa, który jest za korzystaniem z instytucji państwowych cesarstwa i przyjmowaniem udziału w jego sprawach. Biskup uznaje następstwa traktatu frankfurckiego o tyle, że nie myśli bynajmniej prawnej jego mocy w wątpliwość podawać. Oświadczenie tej treści złożył d. 18 go b. m. publicznie w sejmie. Przyklasnęli mu Niemcy czystej wody. Manifestacja ta ze strony alzackiej ma swoje znaczenie, Raes bowiem przemawiał w imieniu całego grona reprezentującego prowincje oderwane od Francji.

Protestacja Teütscha była nadzwyczaj energiczną. Deputowany do wniosku o zarządzenie głosowania w Alzacji i Lotaryngji dołączył inny czystoporzadkowy: „aby deputowanym z tych prowincji wolno było używać w sejmie niemieckim języka francuskiego, o ile nie władają niemieckim.“ Ten wniosek formalny prezydujący uchylił od rozbioru na mocy regulaminu sejmowego. Teütsch po uchyleniu wniosku oświadczył, że rozwijając główne swe żądanie używać będzie tłumaczenia z języka francuskiego. Jakoż odczytywał swą mowę, w której powiedziane było, że deputowani alzaccy przysłani zostali do Berlina na to, aby stwierdzić przywiązanie swoje do ojczyzny francuskiej. Alzaccy nie mogą w Niemczech uznać braci swoich. Niemcy dopuścili się na nich gwałtu. Prussy popełniły jak największy błąd, przyłączając prowincje środkowego Renu do Niemiec. Przyszłość przyniesie nowe wojny, nowe ofiary! Pozwólcie nam — woła Teütsch — samym postanowić o swym losie przyjmijcie wniosek.

Teütsch wiedział dobrze że sejm wniosku nie przyjmie. Przy głosowaniu nawet deputowani alzaccy odbiegli wnioskodawcę nieruszyli się z siedzeń. Tak samo posąpili sobie demokraci socjalni Evald i Sonnenman, oraz duńczyk Kryger. Jedni tylko deputowani z regencji Poznańskiej, Kwidzińskiej i Bydgoskiej głosowali za wnioskiem. Teütsch jeszcze przed takim rezultatem swych zabiegów manifestacyjnych znalazł sposobność do okrzyku: Poruczymy się Bogu i oddajemy losy swe pod rozstrzygnięcie Europy! Izba przeszła do porządku dziennego.

Kommissja z 28 członków wyznaczona do rozpatrzenia nowych praw o wojskowości obrała prezesem swoim Bennigsen. Przejście prawie jest niewątpliwem. Moltke broniąc projektu w sejmie wykazał obronny charakter urządzeń pruskich i oświadczył, że co przez pół roku zdobyto, tego przez 50 lat bronić będzie potrzeba. Wobec takiej skromności projektu i takiej potrzeby obrony, sejm cesarstwa nie mógłby nie przychylić się do żądań rady związkowej.

Cesarz Wilhelm o tyle powrócił do zdrowia, że dnia 17 b. m. mógł się znajdować na balu opery.

Cesarz austriacki wyjeżdża z Petersburga do Moskwy w niedzielę, dnia 22 b. m., przez pomyłkę korektorską zamieszczono wczoraj datę 29 go.

Porta zapewniła ks. Milanowi serbskiemu na czas jego podróży i pobytu w Konstantynopolu honory należne panującemu. Kazano go tytułować w przejeździe przez Bułgarię „muszyrem.”

Depesze Telegraficzne.

Warszawa, d. 20go Lutego, godz. 12 w poł.

Berlin 19-go. — Posiedzenie sejm. Przed porządkiem dziennym deputowany Alzacji i Lotaryngji, Pougnet protestuje przeciwko ustępowi z protokołu wczorajszego posiedzenia według którego Raes przemawiać miał w imieniu swoich współwyznawców i oświadczył, że Biskup przemawiał we własnym nie zaś w imieniu deputowanych Alzacji i Lotaryngji.

Paryż 19-go. Wszystkie dzienniki powtarzają in extenso mowę Moltkego, stwierdzając jej ważność; doradzają Francji aby korzystała ze wskazówek zawartych w projekcie rządowym.

Zgromadzenie stwierdza również konieczność niektórych robót obronnych około Paryża i proponuje ofiarowanie na to 7 milionów.

RÓŻNOSTCI.

Dramatyczny wypadek opowiadają dzienniki wiedeńskie.

Strażnik kolejowy nazwiskiem Józef Huzard, na drodze żelaznej z Paryża do Lille przed kilku dniami miał rano, o w pół do siódmej przesunąć tory dla pociągu nocnego, kiedy nagle ujrzał na szynach bawiącą się w odległości około 50 metrów od skretu córeczkę swoją, a jednocześnie usłyszał także zdała gwizd i łoskot nadjeżdżającego pociągu.

Z zapartym oddechem ledwie zawołał zdołał na dziecko ażeby przyszło do niego, dziewczynka jednak nie pojmując niebezpieczeństwa wesoło podskoczyła na szynach, wołając z daleka:

— Nie złapiesz mnie ojcie! nie złapiesz! Strażnikowi przez chwilę pociemniało w oczach.

Pierwszą myślą jaka powstała w nim, było: nie przesunąć na skraj torów — i tym sposobem wyratować dziecko własne.

Prędko jednak zważył w sobie tę chęć, przytłumionym głosem zawołał jeszcze na dziecko: „Połóż się!” i ustawił skret.

W tej chwili prawie pociąg najechał to miejsce. Strażnik omdlał; gdy się ocknął, ujrzał swą córeczkę około siebie nieuszkodzoną wcale.

Dziewczynka idąc za wezwaniem ojca położyła się pomiędzy szyny i pociąg przeleciał po nad nią, szczęśliwie nie dotknąwszy jej nawet.

Towarzystwo kolejowe wynagrodziło dzielnego strażnika.

Cesarz Leopold II-gi grał na flecie. Pewien kapelmistrz słysząc jego grę, rzekł pochlebnie:

— Szkoda, że Najjaśniejszy Pan nie został artystą.
— E! nie wielka szkoda — odpowiedział Cesarz — mnie i w moim zawodzie idzie nie źle.

Professorowie Warszawskiego Uniwersytetu w prowadzonych przez siebie klinikach, udzielają chorym przychodzącym pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni i godziny:

W chorobach chirurgicznych, codziennie od godziny 12—1, w szpitalu Ś-go Ducha, **Prof. Girsztotf.**

W chorobach chirurgicznych, we Środy i Soboty od godziny 9—10, w szpitalu Dzieciątka Jezus, **Profesor Kosincki.**

W chorobach wewnętrznych, codziennie od g. 11—12 w szpitalu Ś-go Ducha, **Prof. Lambl.**

W chorobach wewnętrznych, we Środy i Piątki od godz. 11 i pół do 12 i pół, w szpitalu Dzieciątka Jezus, **Prof. Andrejew.**

W chorobach wenerycznych i skórnych niewenerycznej natury, w Środę i Niedzielę od 11 do 12, oraz w cierpieniach gardła wenerycznej i nie wenerycznej natury, we Wtorki i Piątki od 11—12, w szpitalu Ś-go Kazarza, **Prof. Trautvetter.**

W chorobach ocznych, codziennie og 1—2, w szpitalu Ś-go Ducha, **Decent Wolfring.** 4—0 — 1982

Redaktor Herman Benni.

W drukarni „Kurjera Warszawskiego.” — Plac Teatralny Nr 473c (nowy 5). — Dobrażemo Hanyppow.

NOWO ZAŁOŻONA DRUKARNIA

POD FIRMĄ

BURZYŃSKI i CZERNIEJEWSKI,

w tych dniach otwartą została przy ulicy Nowy-Świat Nr 57 (3-ci dom od rogu ulicy Ś-to-Krzyżkiej).

Drukarnia ta zaopatrzona w najnowsze czcionki, poleca się Szanownym PP. Księgarzom, tutejszym, Nakładcom, Wydawcom Pism periodycznych, Autorom rozmaitych dzieł, słowem wszystkim osobom, które tylko robót w zakres drukarski wchodzących potrzebują, zapewniając obok starannego i pośpiesznego druku, umiarkowane ceny. 1—6 — 2150 —

Instytut Lecznicy Gimnastyki

M. Olszewskiego, przy ulicy Długiej Nr 20, przyjmuje chorych od godz. 9-ej do 1-ej rano. Lekcje zaś Gimnastyki higienicznej i fechtunku, odbywają się w godzinach po południowych. 1—3 — 2123 —

Kantor Bankierski S. Neumann

na Krakowskim-Przedmieściu, w Pałacu JW. Hr. Krasin-skiego, dawniej Grodzickiego, Nr 7.

Kupuje i sprzedaje wszelkie monety i papiery publiczne tak krajowe jak i zagraniczne.

Wystawia przekazy na domy Bankierskie w Petersburgu, Berlinie, Wrocławiu, Dreźnie, Wiedniu, Krakowie, Paryżu, Brukseli, Zurichu, Londynie.

Z przyczyny zbliżania się w dniu 1 (13) Marca losowania **Pożyczki Premjowej Rosyjskiej**, której główne wygrane są rs. 200,000, 75,000, 40,000, 25,000 i wiele pomniejszych, **Kantor takowe sprzedaje pod najkorzystniejszymi warunkami na wypłaty w ratach miesięcznych po rs. 5 i 10 lub więcej**; od chwili wniesienia zadatku, każda wygrana jakaby padła na zakupioną Pożyczkę Premjową należy do nabywcy, za ubezpieczenie od amortyzacji kupujący nie wynagradza.

W tymże Kantorze w ostatnim losowaniu Pożyczki Premjowej I Emisji dnia 2 (14) Stycznia 1874 roku bilet premjowy Nr 6924/3 kupiony na terminowe rozplaty **wygrał rs. 5000**, które Kantor pomimo trziesięcioletniego terminu po wyjściu tabelki wypłacił właścicielowi A. M. b. urzędnikowi w Częstochowie tamże za kwitem przed Rejentem W-nym Owsianym zeznanym.

Zlecenia z prowincji wykonywa śpiesznie i akuracie. 1—10 — 2049 —

Ogłoszenie tymczasowe

We Czwartek dnia 14 (26) Lutego 1874 roku o godzinie 8-mej wieczorem

W SALI RESURSY OBYWATELSKIEJ odbędzie się

Koncert

Hans von Bülowa

Pjanisty Dworu J. C. K. M. Cesarza Niemieckiego.

Program podany będzie jutro.

Bilety nabywać można w Księgarniach PP. Sennewalda i Gebethnera i Wolffa. 1—2 — 2142 —

Sielawy Augustowskie, na różne ceny,
Minogi po kop. 2 1/2, za sztukę,
Łosoś Elbląski,
Kawior mało solony.
Sardynki różnych marek, od 25 kop. za sztukę,
Sardynki Imperjal bez ości,
Maquereaux i **Omari** w oliwie, poleca:

Skład Win, Owoców i Delikatesów, Braci Wróbel,

obok kościoła Św. Krzyża. 1—0 — 2118 —

Do najęcia od 1 Lipca r. b., w domu pod Nrem 40 (nowym), przy ulicy Marszałkowskiej:

APARTAMENT,

na 2-giem piętrze, składający się z 9 pokoiów, przedpokoju, kuchni i łazienki, z wielkim komfortem i elegancją urządzony, z gankami obszernymi, od frontu i podwórza, z wodą, gazem, zlewami w kuchni i wszelkimi możliwymi udogodnieniami, ze stajnią i wozownią, lub bez takowych.

Bliższą wiadomość można powziąć w tymże lokalu na miejscu, pod Nrami 9 i 10. 1—6 — 1985 —

Nagrody rs. 5.

Dnia 17 b. m. w godzinach południowych z domu Nr 35 na Nowym-Świecie, wybiegł i zginał **PISEK** z rasy **pinczerów** maści jasno-żółtawej, z obrózką czerwoną z dzwoneczkami, łapki i na boku sierć wystrzyżona. Ktoby odprowadził tego pieska lub dał o nim wiadomość do właściciela domu Nr 35 na Nowym-Świecie, pierwsze piętro, otrzyma powyższą nagrodę. 2—8 — 2047 —

TIVOLI.

Dziś w Piątek dnia 20-go Lutego roku bieżącego, koncert śpiewaków, utalentowanej śpiewaczki dramatycznych oper z Medjolanu Panny Rossini. Znanego ze swych zdolności komika z Wiednia Pana Lebourd i Joubretty z Wiednia Panny Kassari. — Muzyka Pana Stankiewiczza. — Wejście kop. 30. Początek o godzinie 8 wieczorem. 1—1 — 2143 — W. REINER.

FABRYKA

CUKRÓW DESEROWYCH,

Czekolady parowej i Karmelków

Poleca Cukry deserowe w najlepszych gatunkach po cenie przystępnej. Funt po kop. 50 i drożej. **Funt cukrów w eleganckiej bonbonierce kop. 75.** Funt karmelków w różnych gatunkach, 35 kop., oraz Cukierki piersiowe w różnych gatunkach, między którymi rzodkwiowe, jak również syropy dla dzieci od kaszlu, znane ze swej dobroci: słazowy, słodowy, owocowy, kapiler i rzodkwiowy. Ulica Nowy-Świat Nr 45. — **Władysław Szelażek**, w Warszawie. 6—6 — 1575 —

TEATR WIEDEŃSKI.

Dziś: Ballo in maschera — Jutro: Faust.

TEATR ROZMAITOSCI.

Dziś: Nadzieje — Marcowy kawaler — Zbudziło się w niej serce. — Jutro: . . . . .

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ dnia 20 Lutego 1874 roku.

	Żądano		Płacono	
	RUBLE		i KOP. SR.	
Półimperyal Ros. rs. 6 kop. 9.	94	30	94	—
Dukaty Holenderskie rs. 3 kop. 60.	93	95	93	65
Pruskie tal. w bilet. rs. 1 k. 10.	92	65	92	35
Austriackie floreny w bilet. k. 65.	87	80	87	50
Oblig. skarbowe 100 rs., (od kop.)	79	5	78	75
Listy Zast. 3 okresu I s. za rs. 100	97	50	96	50
Listy Zast. 3 okresu II s. za rs. 100	165	—	164	50
Listy Zast. nowe 5 proc. z r. 1869.	—	—	—	—
Listy zastawne miasta Warszawy.	—	—	—	—
Listy Likwidacyjne rs. 100.	—	—	—	—
Obligacje kolei żel. Terespolskiej.	—	—	—	—
Bilety Banku Cesarz. z r. 1860. . . .	—	—	—	—
Nowa Ros. poź. prem. z r. 1864. . . .	—	—	—	—
" " " " " ostempl.	—	—	—	—
" " " " " z r. 1866.	—	—	—	—
" " " " " ostempl.	—	—	—	—
Akcje Drogi ż. War.-W. za sztukę	—	—	—	—
Akcje Dr. żel. Warsz.-Bydgoskiej.	74	50	73	50
Akcje Gł. Tow. Ros. Dr. żelaznej.	—	—	143	75
Akcje Dr. żel. War.-Terespolskiej.	114	—	113	25
Akcje Banku Handl. War. rs. 250.	—	—	—	—
Akcje Banku Dyskontowego Warsz.	—	—	—	—
Akcje W. T. ubezpieczeń od ognia	—	—	127	—
Akcje kolei żel. Fabrycz.-Łódzkiej	101	—	—	—
Akcje T. Łazienek i Łaźni 500	—	—	—	—
5% Listy zastawne rosyjskie.	—	—	—	—
Wartość kuponu bież. od List. Zast. kop. 64 1/2.	—	—	—	—
Od Likwidacyjnych kop. 87 1/2.	—	—	—	—
Od Listów Zastawnych nowych kop. 80 1/2.	—	—	—	—
Od Listów Zastawnych miasta Warszawy kop. 193 1/18	—	—	—	—
Berlin; Weksel 100 tal. 8 d. rs. 108 k. 15 rs. 107 k. 85	—	—	—	—
Londyn; 3 m. 1 funt st. rs. 7 k. 29, rs. 7 k. 27.	—	—	—	—
Paryż; Weksel 2 m. 300 fr. rs. 87 k. 30 k. 87 k. —	—	—	—	—
Wiedeń; Wek. 2 m. 150 w rs. 97 k. 20 rs. — k. —	—	—	—	—
Akcje Banku Handlowego w Łodzi rs. —, żądano rs. —.	—	—	—	—

— **Ceny targowe Warszawskie.** — Dnia 19 Lutego płacono za korzec pszenicy wagi 242 do 250 funtów smol. i ordyn. od rs. — k. — do rs. — k. —, psstra i dobra rs. 8 kop. 80 do rs. 8 kop. 25, wyborowa rs. 8 kop. 57 1/2 do rs. 8 kop. 80 żyta wagi 232 do 240 funt. od rs. 5 kop. 40 do rs. 6 k. —, jęczmienia 2 i 4-go rzędowego rs. 4 kop. — do rs. 4 kop. 50, owsa rs. 3 kop. 15 do rs. 3 k. 30, groch polny rs. 4 kop. 50 do rs. 5 kop. 25, kartofli rs. 2 kop. 25 do rs. 2 kop. 50, siana od kop. 40 do 45, słoma od kop. 27 1/2, do kop. 30 za pud.

— **Okowite** płacono dnia 19 Lutego hurtową składniczą za garniec od kop. — do 186. Pojedynczą szynkarską za garniec od kop. — do 190.

— **Wysokość wody na rz. Wiśle** pod Warsz. stóp 5 cali 0.

Stan powietrza.

Wczoraj wieczorem ciepła stopni 2.72, dziś rano ciepła st. 1.96, w południe ciepła st. 2.04. Barometr: 761 mm. (Odmiana).

Wydawca Gustaw Gebethner

(Patrz Dodatek.)